

Ryhmien väliset suhteet Suomessa suomalaisten ja venäjänkielisten näkökulmasta

Inga Jasinskaja-Lahti

Lisääntyvä maahanmuutto ja ryhmien väliset suhteet ovat pitkään olleet merkittävä huolenaihe sekä tutkimuskohde niin eurooppalaisessa kuin suomalaisessakin sosiaalipsykologisessa tutkimuksessa. Suomessa tämä tutkimus on pitkälti kohdistunut maamme suurimman maahanmuuttajaryhmän - venäjänkielisten maahanmuuttajien - ja suomalaisten välisiin suhteisiin.

Hyvistä ryhmien välisistä suhteista voidaan puhua kun sekä vähemmistö- että enemmistöryhmä arvostavat toisiaan ja kokevat yhteenkuuluvuutta eli samaistuvat yhteiseen kansalliseen ryhmään. Lisäksi kumpikin ryhmä pitää syrjimättömyysperiaatetta ja monikulttuurisuusideologiaa tärkeinä kulmakivinä, mikä mahdollistaa rauhallisen yhteiselön sekä vähemmistöoikeuksien toteutumisen.

Tutkimusten mukaan venäjänkielisten maahanmuuttajien ja suomalaisten välisten suhteiden haasteina ovat korostuneet Venäjään ja maahanmuuttoon liittyvät uhkakuvat suhteessa myönteisen molemminpuoleisen riippuvuuden esille tuomiseen, harvoiksi jäävät ryhmien rajoja ylittävät ystävyyssuhteet sekä monikulttuurisuuden näkeminen vain vähemmistön etuja palvelevaksi ideologiaksi.

Lisäksi venäjänkielisten maahanmuuttajien näkökulmasta ongelmallista on työ- ja arkielämässä esiintyvä syrjintä sekä suomalaisen kansallisen identiteetin etninen määrittely, joka rajoittaa heidän mahdollisuuksiaan kokea kuulumista suomalaiseen yhteiskuntaan, kyseenalaistaa heidän pyrkimyksiään tulla yhteiskunnan täysvaltaiseksi jäseniksi ja ohjaa valitsemaan lähtömaan kulttuurin säilyttämisen ja suomalaisen kulttuurin omaksumi-

sen välillä. Sosiaalipsykologinen viimeaikainen tutkimus on antamassa entistä vankemman pohjan suunnata käytännön työ etnisten suhteiden parantamiseksi

- 1) myönteisten ja tasavertaisten kontaktien tukemiseen,
- 2) vahvojen monikulttuurisuusnormien ja syrjimättömyysperiaatteen korostamiseen ja julkilausumiseen kaikilla yhteiskunnan tasoilla, sekä
- 3) luottamuksen ja yhteenkuuluvuuden tunteen luomiseen vastuullista kansalaisuutta korostavan identiteetin avulla.

Kirjoittaja toimii Helsingin yliopistossa sosiaalipsykologian professorina.